

Bidrag til VEJFORUM 2019

Dato: 8. maj 2019

Morten L. Jensen & Michael W. J. Sørensen, Via Trafik

Cyklistadfærd med og uden cykelhjelm

- Risikovillig kørsel blandt danske cyklister ved brug af cykelhjelm

Type: Indlæg Tema: Planlægning, trafik og transport Emne: Lette trafikanter
(Bidraget kan evt. også indgå i en workshop med fokus på cyklistadfærd og -sikkerhed.)

Baggrund

Der har de senere år været debat om, hvorvidt det øger cyklisters sikkerhed at bruge cykelhjelm. Flere udenlandske undersøgelser fra bl.a. Australien, England og Norge peger på, at cyklister, der bruger cykelhjelm, er mere udsatte i trafikken, da både motorkøretøjer og cyklisterne selv ændrer adfærd, når cyklisterne bruger cykelhjelm. En norsk undersøgelse peger desuden på, at cyklister, som normalt benytter cykelhjelm, ændrer adfærd, når de kører uden hjelm. Undersøgelsen viser, at cyklister har en risikokompenserende adfærd og f.eks. øger hastigheden, når de kører med hjelm, da de føler sig mere trygge.

I Danmark er brugen af cykelhjelm bredt repræsenteret i befolkningen, idet mere end hver 3. cyklist bruger cykelhjelm. Til sammenligning bruger kun ca. 1% af hollandske cyklister hjelm. Alligevel er der ikke stor forskel på andelen af hovedskader blandt alvorligt tilskadede cyklister i de to lande. Dette tyder umiddelbart på, at der er forhold i adfærden hos danske cyklister som afviger fra f.eks. hollandske cyklister og påvirker trafiksikkerheden.

Formål

Projektets fokus er på cyklisters adfærd ift. hastighed og risikovillighed, både når de benytter cykelhjelm, og når de ikke gør. Hastigheden kan have altafgørende betydning for, om førere af motorkøretøjer har mulighed for at nå at reagere ved f.eks. svingmanøvrer. Cyklisternes risikovillighed i signalregulerede kryds f.eks. ved gul/rødkørsel er selvsagt en adfærd, der kan have alvorlige følger.

Der er behov for viden om hjelmbrugens indflydelse på cyklisternes hastighed og risikovillighed, da det tyder på, at denne adfærd har stor indflydelse på cyklisternes sikkerhed. Samtidig sker de fleste alvorlige cykelulykker i kryds. Formålet har derfor været at klarlægge, om der er umiddelbar sammenhæng mellem hjelmbrug og risikovillig kørsel hos danske cyklister i signalregulerede kryds. Desuden er det undersøgt, om cykelhelmen kan påvises at medvirke til den ændrede adfærd, eller om ændringerne i højere grad kan kobles til andre bagvedliggende faktorer så som cyklistens valg af cykeltype, cyklistens køn eller sågar vejen og stiens indretning/udstyr.

Metode og resultater

Undersøgelsen er baseret på adfærdsregistreringer (videoregistrering og analyse) for over 1.000 danske cyklister i 12 signalregulerede kryds i hovedstadsområdet. I indlægget præsenteres baggrund og resultater af undersøgelsen ift.:

- Cyklistadfærd med og uden cykelhjelm
- Adfærd ift. cyklistens karakteristika (køn, cykeltype m.m.)
- Adfærd ift. vejens indretning og udstyr (separat cyklistsignal, fremført/afkortet sti, stigradient, 1-lys højresvingpil m.m.)

Pt. bearbejdes dataene yderligere på Transportøkonomisk Institutt i Norge med henblik på at komme med et dybere statistisk grundlag for projektets konklusioner.